

KREDYTY CHWILÓWKI - NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ

Od jakiegoś czasu na stałe do krajobrazu życia codziennego i finansowego Polaków weszły pożyczki zwane chwilówkami. Często osobami, które zaciągają zobowiązania tego typu, tzw. chwilówki są osoby, którym banki odmówiły udzielenia pożyczki, których zdolność kredytowa została zweryfikowana negatywnie. Osoby takie z uwagi na fakt, że nie mogą uzyskać pożyczki czy kredytu w banku, sięgają po rozwiązania jakie oferują im inne instytucje, tj. parabanki.

Decydując się na takie zobowiązanie w pierwszej kolejności należałoby się skrupulatnie zapoznać z treścią umowy pożyczki. Często w tzw. chwilówkach zawarte są postanowienia abuzywne, niedozwolone w takich umowach.

Bardzo często można spotkać w takich umowach dodatkowe opłaty występujące pod różnymi nazwami, takimi jak np. opłata przygotowawcza, opłata serwisowa, elastyczny plan spłaty, które są rażąco wysokie. Nierzadko te opłaty przewyższają wysokość należności głównej. Ustalanie dodatkowych opłat na tak rażąco wysokim poziomie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, jak również mogą naruszać interes konsumenta.

W sytuacji gdy dłużnik przestaje spłacać takie zobowiązanie, to sąd w postępowaniu o zapłatę ma obowiązek ocenić zawartą przez dłużnika – konsumenta umowę pod względem jej zgodności z prawem, na podstawie art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 385 1 § 1 k.c.

Zgodnie z treścią przepisu art. 385 (1) § 1 k.c. postanowienie umowne jest niedozwolone, jeżeli spełnia cztery przesłanki: tj.

1. postanowienie nie zostało indywidualnie uzgodnione z konsumentem,
2. ukształtowane przez postanowienie prawa i obowiązki konsumenta pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami,
3. powyższe prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta,
4. postanowienie umowy nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron.

Zgodnie z treścią art. 385 (2) kc oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Przenosząc powyższe rozważania na praktykę, gdyby w umowie pożyczki dodatkowe świadczenia jak prowizja, opłata serwisowa, opłata dodatkowa itp. ustalono na rażąco wysokim poziomie należałoby uznać, że zawarte w umowie postanowienia dotyczące pobierania w związku z zawarciem umowy i jej wykonaniem dodatkowych opłat, np. przygotowawczej i serwisowej w wygórowanej czy rażąco wygórowanej wysokości stanowi niedozwoloną klauzulę umowną. Ponadto orzecznictwo sądowe nie ma wątpliwości, że zapisy dotyczące wysokości tych opłat przy ustalonych już odsetkach umownych mogą stanowić w istocie obejście przepisów o odsetkach maksymalnych i stanowi dla pożyczkodawcy dodatkowe źródło zysku.

Przechodząc na grunt praktyki sądowej, należy stwierdzić, że oprócz dodatkowych opłat związanych z zawarciem umowy pożyczki również wysokość prowizji może być badana pod kątem klauzul abuzywnych, bowiem Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17.11.2011 r. w sprawie III CSK 38/11 uznał, że prowizja nie stanowi głównego świadczenia stron.

W takiej sytuacji gdy ustalimy, że dodatkowe opłaty zostały ustalone z naruszeniem treści przepisu art. 385 (1) i 385 (2) stanowią one niedozwolone klauzule umowne, gdyż kształtuje sytuację konsumenta w sposób podobny do lichwy, co jest powszechnie przyjmowane za sprzeczne z dobrymi obyczajami i w tym zakresie nie wiążą pożyczkobiorcy.

Jak wskazano w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23.08.2011 r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 262/11 istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniem konsumenta jako równorzędnego partnera umowy. Działania te potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania. Niedopuszczalna jest sytuacja kiedy jedna ze stron wykorzystując swoją pozycję profesjonalisty, kształtuje wzorzec umowy w taki sposób, że wprowadza do niego konstrukcję prawną, która prowadzi do pokrzywdzenia jednej ze stron stosunku prawnego, w tym przypadku konsumenta. Warty uwagi jest również wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 18.01.2018 r., sygn. akt VIII C 1619/17, w którym Sąd uznał, że ustalenie prowizji w wysokości 55% pożyczki jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta.